

английском языке, в котором размеры описываются прилагательными, обозначающими высоту, длину и объем. В нашем материале это *high – low, prostrate, dwarf; long; big, large, great, greater – little, lesser*. Г. Кларк и Е. Кларк выделяют и другие прилагательные, такие, как *wide – narrow, far – near, thick – thin*. Тогда в каждой паре первое прилагательное описывает протяженность в измерении, а второе прилагательное – ее отсутствие [Clark H., Clark E. 1977, с. 532].

Роль уменьшительно-ласкательных и пейоративных суффиксов в описании размера мы уже достаточно подробно описали [Панасенко 2005; 2010], поэтому этот вопрос мы здесь затрагивать не будем.

Проведенное нами исследование подтверждает тезис Г. Кларка и Е. Кларка о том, что в английском языке некоторые измерения "доминируют" над другими. Они считают, что высота и длина, например, доминируют над шириной, а ширина над плотностью [Clark H., Clark E. 1977, с. 536]. Они рассматривают прилагательные *long* и *short* как полярные оппозиции, при этом называют прилагательное *long* положительным, а *short* – отрицательным. Возникает вопрос, почему *long* относят к положительным терминам. Разумным ответ будет таким: *long* указывает на присутствие признака, а *short* – на его отсутствие [Clark 1970, с. 270].

На определенный размер частей ЛР указывает ряд примеров в словацком языке, ср.: *chvost – chvostik* /хвост – хвостик/, а также хвост животного известного всем размера: *Myši chvost (chvostik)* – Тысячелистник обыкновенный, *Kočičí chvost* /кошкин/ – Лапчатка гусиная, *Mačací chvost* /кошкин/ – Тысячелистник обыкновенный, *Kocúrov chvost* /кота/ – Змеевик большой, *Volov chvost* – Коровяк скипетровидный. Аналогично: *Jazyk vrabčí* /воробьиный/ – *Горец птичий*, *Psí jazyk*, *Baraní jazyk* – Подорожник ланцетовидный. Примечательно, что размер части тела животного отражен в названиях не идентичных, а различных растений.

Необходимо сказать несколько слов о выражении размера лексическими средствами. Важным моментом является то, что размер растений концептуализируется антропоцентрически, через размеры тела человека. Если это яблоко – оно должно помещаться в руке, вишня – можно положить целиком в рот [Мостовая 1985: 53]. В таком контексте становится понятным размер ягод у ЛР, народное название которого в русском языке – *Алданский виноград* – Черная смородина.

Следующим этапом нашего исследования будет сопоставительный анализ других категорий, связанных с внешним видом растения, с расширением числа рассматриваемых языков.

Литература

- Аристотель Категории // Интернет ресурс. Режим доступа http://bookz.ru/dl2.php?id=55487&e=rtf&t=z&g=47&f=kategori_401&a_id=68. Болдырев Н.Н. Процессы концептуализации и категоризации в языке и роль в них имен абстрактной семантики / Н.Н. Болдырев // Горизонты современной лингвистики: традиции и новаторство. Сборник в честь В.В. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – М.: Русские словари, 1997. – 411 с. Гольдберг В.Б. Типологизация лексических категорий на базе парадигматических связей / В.Б. Гольдберг // С любовью к языку: Сб. науч. трудов. Посвящается Е.С. Кубряковой. – Москва-Воронеж: ИЯ РАН, Воронежск. гос. ун-т, 2002. – с. 141-151. Левицкий В.В., Лех О.С. Концептуальное поле размера в немецком языке и методы его исследования / В.В. Левицкий, О.С. Лех // Studia Germanica et Romanica. Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання: Науковий журнал. – Донецьк: ДонУ, 2008. – т.5. – № 2 (14). – С. 40-57. Мостовая А.Д. Опыт сравнения научных и "наивных" толкований (на материале слов конкретной лексики) / А.Д. Мостовая // Лингвистические и психолингвистические структуры. Институт языкознания АН СССР. – 1985. – С. 35-54. Панасенко Н.І. Ономастологічні ознаки зовнішнього вигляду в назвах лікарських рослин / Н.І. Панасенко // Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія: Всеукр. зб. наук. пр. – Черкаси: ЧПТ, 2001. – Число п'яте. – С. 188-190. Панасенко Н.І. Уменьшительно-ласкательные суффиксы в названиях лекарственных растений / Н.І. Панасенко // Вісник ЛНПУ ім. Т. Шевченка: Філологічні науки. – 2005. – №15 (95). – ч. I. – С. 161-169. Панасенко Н.І. Фитонимическая лексика в системе романских, германских и славянских языков (опыт ономастологического и когнитивного анализа) / Н.І. Панасенко. – Черкасы: Брама-Україна, 2010. – 452 с. Цветкова Т.М. Когнитивно-коммуникативные категории: содержание и формы реализации / Т.М. Цветкова // Материалы межд. конференции, посвященной научному наследию проф. М.Д. Степановой. – М.: МГЛУ, Ин-т ЯЗ РАН, 2001. – С. 178-189. Allan K. Classifiers / K. Allan // Language. – 1977. – vol. 53, N 2. – P. 285-311. Clark H.H. The primitive nature of children's relational concepts / H.H. Clark // Cognition and the development of language. Ed. Hayes J.R. – New York, etc.: John Wiley and sons, inc., cop. 1970. – P. 269-278. Clark H., Clark E. Psychology and language: an introduction to psycholinguistics / H. Clark, E. Clark/ – New York etc.: Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1977. – XVI, 608 p.

ПОЖИДАЄВА О.А.

(Запорізький національний університет)

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ ДОМІНУЮЧОЇ МАСКУЛІННОСТІ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

В даній статті розглядаються лексикографічні способи вираження домінуючої маскулінності в рамках іспаномовної культури, на матеріалі словникових дефініцій іменників, які безпосередньо або опосередковано номінують чоловіка.

Ключові слова: іспанська культура, концепт, гендер, маскулінність.

Пожидаева Е.А. Лексикографические способы выражения доминирующей маскулинности в испанском языке. В данной статье рассматриваются лексикографические способы доминирующей маскулинности в рамках испаноязычной культуры, на материале словарных дефиниций существительных, прямо или косвенно номинирующих мужчину.

Ключевые слова: испанская культура, концепт, гендер, маскулинность.

Poshidaeva E.A. Lexicographical methods for the dominant masculinity's expression in Spanish. This article addresses the lexicographical methods for the dominant masculinity's expression in the conduct of Spanish culture, using the vocabulary definitions of nouns which directly or indirectly denominate man.

Key words: Spanish culture, concept, gender, masculinity.

Проблема «мовного» світосприйняття була вперше порушена на початку ХІХ ст. у працях Вільгельма фон Гумбольта. У ХХст. інтерес до мови спостерігається практично у всіх гуманітарних дисциплінах. Розбіжність, а частіше розрив між поняттями «зміст» та «значення» стають проблемами багатьох досліджень. Вчені виявляють, що на відміну від значення, яке пов'язане з об'ємом поняття, зміст розташований у іншій площині змістових характеристик предмету або висловлення про нього [Лосев 1993, с. 56].

А.А. Григор'єв вважає що «Природня мова є однією з найвищих форм прояву культури, але й культура своїми основоположними характеристиками розташовується у сфері природньої мови, яку можна назвати ядром культури» [Григорьев 2006, с. 64-65].

У сучасній лінгвістиці з'являється можливість аналізу мовної картини світу як багатогранного феномену, який пов'язує мову з мисленням, навколишнім світом, особливостями тієї чи іншої культури, а також змістом складних абстрактних понять і категорій, що функціонують в мові. Серед дослідників, які займаються даною проблематикою, слід назвати С.А.Васильєва, Г.В. Колшанського, О.С. Яковлеву, М.Блека, Д.Хаймса, Н.Д. Арутюнову, Ю.Д. Апресяна, А. Вежицьку, В.І. Карасика, Ю.С. Степанова, В.Н. Телія та ін. Вчені стикаються з проблемою пошука терміна, актуального для розуміння процесів, що відбуваються у сучасній культурі. Таким стає «концепт».

На думку психолінгвістів, концепт є не що інше, як утворення розуму, точка зору суб'єкта, але вона спрямована на дещо об'єктивно-реальне. На думку С.А. Аскольдова, концепт – «уявне утворення, яке заміщує нам у процесі думки невизначену численність предметів одного й того ж роду – деяких сторін предмету або реальних дій; різного роду розумових функцій» [Аскольдов 1997, с. 56]. На відміну від номіналізму у даній теорії концепт не утотожнюється з індивідуальною уявою, у ньому провляється спільність.

Сучасна лінгвістична наука активно використовує термін «концепт» переважно в рамках свого нового напрямку, яке отримало назву «когнітивна лінгвістика». Дослідження у цій галузі проводяться згідно трьох основних напрямів.

Лінгвокультурологічний напрям, який представлений такими вченими, як Ю.С. Степанов, В.Н.Телія, Г.Г. Слишкін. Під час розгляду концепту дослідники приділяють більшу увагу культурологічному аспектові, а уся культура розуміється як сукупність концептів та відношень між ними. На думку Ю.С. Степанова, концепти – це «згусток національно-культурних змістів», «осередки культури» [Степанов 1998, с. 128]. Вивчення концептів допомагає виявити особливості світосприйняття народу, уявити концептуальну та національну картини світу.

Представники другого напрямку – Н.Д. Арутюнова та її школа – постулюють семантичний підхід до концепту, використовуючи переважно логічні методи аналізу концептів поза прямою залежністю від їх мовної форми.

Такі відомі вітчизняні лінгвісти як О.С. Кубрякова, З.Д.Попова, І.А. Стернін, використовують перш за все лексичну та граматичну семантику мови як засіб «доступу» до зміста концептів. На їх думку, концепт не перетинається тільки із значенням слова, але він є результатом зіткнення слова з особистим й народним досвідом [Попова 2007, с. 106].

Таким чином, мова – є складовою культури й водночас її знаряддя. Культура народу вербалізується в мові; саме мова акумулює ключові концепти культури, передає їх у знакову втіленні – словах. Створювана мовою модель світу є достатньо суб'єктивною відносно реального світу та яка несе в собі риси антропоцентризму.

У будь-якій культурі є власна система цінностей, яка визначає, в свою чергу, концептуальну систему даної культури, тобто набір деяких первинних, фундаментальних концептів, з яких розвиваються усі інші. Питання про їх кількість є суперечним. Наприклад, А. Вежицька вважає, що у російській культурі є тільки три фундаментальних концепти: «Доля», «Туга», «Воля», а Ю.С. Степанов виділяє декілька десятків, серед них: «Вічність», «Любов», «Закон», «Слово» та ін.

До базових концептів будь-якої культури відносяться концепти «жінка» й «чоловік». У різних культурах гендерні ідеали, образи та орієнтири відрізняються, але разом з тим під поверхньою даних відмінностей прихована інтегрована схожість культур цілком різних один від одного у інших

відношеннях [Кирилина 2001, с. 98]. Останнім часом гендерна проблематика стала однією з домінуючих у лінгвістиці. Хоча дослідження у даному напрямі проводяться досить давно, більшість праць присвячена дослідженню концепту «жінка» та концепту, суміжного з ним, «жіночість». На думку Д.Гілмора, жіночі ролі досліджувались представниками феміністського напрямку та їх послідовниками, у той час як маскуліність, будучи також насиченою та цікавою проблематикою, все ще страждає від синдрому упереджених відношень [Гилмор 2005, с. 36].

Гендерний підхід спирається на «гендерні стереотипи» - настановлення про моделі поведінки та характеристики представників кожної статі [Кирилина 2001, с. 119]. Вони мають на увазі категоріальні визначення («чоловік» та «жінка») та атрибутивні ознаки, пов'язані з приналежністю до певної статі, такі як зовнішній вигляд, рід занять, стереотипи поведінки, у тому числі й мовної та ін.

Основним компонентом гендерного стереотипу є культура, яка визначає загальноприйнятий у етнокультурній свідомості «портрет» чоловіка та жінки у широкому значенні слова, включаючи ціннісні й поведінкові орієнтири, традиційні уявлення про норми моралі. Дані стереотипи, на думку багатьох дослідників, знаходять дуже цікаву з лінгвістичної точки зору об'єктивацію в мові. У **об'єкт** лінгвістичного аналізу попадають як номінації що відзначають сукупність певних рис та властивостей (*мужність, жіночість*), та співвідносні з ними абстрактні категорії (*активність, пасивність, раціональність, емоційність* та ін.), а також слова, які визначають конкретні людські особистості з огляду на їхню стать (*чоловік, жінка*, та ін.). А.Архангельська виділяє в мові особливу систему – маскулінізми, тобто слова, складені найменування, фразеологізми, що іменують – реально або потенційно – чоловіка (*мужик, мужчинка, чоловік мислячий, баба, сокол, ледар, коломенська верста* та ін.) [Архангельская 2001, с. 76]. Ми здійснюємо спробу дослідити подібну групу слів в іспанській мові з **метою** уявлення про портрет іспанця у сучасній лексикографії. Так, іменник *hombre* в іспанській мові має різноманітні семантичні відтінки та є семантичним центром численної сім'ї слів. Дефініція цього слова у різних словниках свідчить про те, що воно має два основних значення: «людина» та «чоловік», кожне з яких у різноманітних словосполученнях експліцирує ряд похідних значень: *hombre bueno* – миротворець, *hombre de bien* – чесна, порядна людина, *hombre de letras* – літератор, *hombre de negocios* – комерсант, *hombre de suerte* – улюбленець долі та ін. або *todo un hombre* – справжній чоловік, *hombre hecho* – доросла людина, чоловік. Слово *hombre*, визначається, крім того, як «*ser animado racional, varón o mujer*» - «розумна істота жіночої або чоловічої статі» [Academia Española 2002, с. 285].

У рамках гендерного концепту, значну роль відіграє етимологія. Слово *hombre*, як і більшість слів в іспанській мові, походить від латинського *homo, hominis*, що значило «*individuo de la especie humana, hombre o mujer*» - «індивід людського роду, чоловік або жінка», тобто слово використовувалося як по відношенню до чоловіка, так і до жінки. Однак слово *hombre* мало й додаткове значення «*soldado o esclavo*» - «солдат, раб». У середньовічній Іспанії словоформи *hombre/omne/ome* мали у своїй семантиці сему «невизначеності/безособовості» та конкурували у XVст. з неозначеним займенником *uno*, повністю віддавши свої позиції тільки у середині XVIст. [Раевская 2007, с. 86].

У своєму сучасному використанні слово *hombre* у значенні його з'явилося в іспанській мові у другій половині XVIст. Передумовою до цього, на думку багатьох дослідників, стали деякі новоутворення в мові: наприклад, давнє в іспанській мові слово *homenaje* (сучасне його тлумачення – «клятва на вірність (васала синьйору), ушановування, шана»), що походить від французької *homage* («клятвена обіцянка вірності»), яке, в свою чергу, сходить до провансальської *omentage*, створене на основі *ome* у його значенні «*soldado, vasallo*» («солдат, васал»). У 1527 р. словниками реєструється таке слово як *superhombre* («над людина»), калька німецького слова *ubermensch*. У мові, таким чином, поступово формуються нарощення значення слова *hombre*. Сучасні словники [Diccionario compacto 1996, с. 234] дають наступні дефініції слову *hombre*: 1) індивід людського роду чоловічої статі; 2) доросла особа чоловічої статі. Можна також зустріти визначення слова *hombre* як «чоловік, коханий». При цьому вказується достатньо неформальне використання цього слова у порівнянні з *marido, esposo* – «чоловік, муж». Підкреслюючи розмовний реєстр слова *hombre*, наводиться приклад *Es mi hombre* – «це мій чоловік, мій коханий».

Таким чином, у більшості проаналізованих нами словниках виділяються три ядерні семи у структурі слова *hombre*: 1) «людина»; 2) «чоловіча стать»; 3) «вік». У даному контексті *hombre* практично співпадає згідно свого значення з англійським *man*. Відносно особливостей, які характеризують використання даної семи у контексті, слід відзначити апеляцію до мужності як до вищої, головної характеристики людини-чоловіка: *todo un hombre* – «справжній чоловік»; *ser muy hombre* – «бути справжнім чоловіком»; *¡pórtate como un hombre!* – «будь чоловіком!»; *¡pórtate con hombría*. Або навпаки: *poco hombre* - «заяча душа»; *no es un hombre* - «він не чоловік».

Девід Гілмор, досліджуючи феномен іспанської мужності, підкреслював її досить публічний характер: «... андалусійці крайнього півдня Іспанії прагнуть публічно доводити свою мужність» [Гилмор

2005, с. 43]. Посилаючись на іспанського критика Енріке Тьерно Гальвана, він говорить про іспанську «віру в мужність», про мужність як про певну шкалу, згідно з якою оцінюються кожний чоловік. Звідси такі оціночні характеристики, як «справжній чоловік» (*muy hombre*), «досить мужні» (*muy macho*) або «у вас багато чоловіка» (*mucho hombre*).

Використання слова *hombre* часто не просто вказує на належність до чоловічої статі, але й підкреслює наявність певних зовнішніх атрибутів або особливостей поведінки, якостей, якими повинен володіти дорослий чоловік. До подібних атрибутів іспанці відносять в першу чергу такі поняття як: *fuerza* (сила), *valor* (хорообрість, сміливість, мужність), *sensatez* (благо розумність, розсудливість). Наведемо декілька прикладів висловлень, що містять слово *hombre*:

- 1) *hombre de pelo en pecho* – «сміливий, відчайдушний, відважний» (дослівно: *pelo en pecho* – «волосся на грудях»);
- 2) *es ya un hombre hecho y derecho* – «він вже доросла людина, звичайний чоловік»;
- 3) *sea valiente y pórtate como un hombre* – «будь хоробрим, будь чоловіком!»;
- 4) *los hombres no lloran* – «чоловіки не плачуть».

Слово *hombre* широко використовується у прислів'ях:

1. *Hombre osado, bien afortunado.* – «Сміливим щастя допомагає».
2. *Hombre cobarde no conquista mujer bonita.* – «З боязким серцем красуню не завоювати».
3. *Hombre difamado, peor que ahorcado.* – «Ганьба гірше смерті».

Серед інших номінацій чоловіка іспанські словники дають іменники *varón* та *macho*. Іменник *varón* визначається як «людина, яка належить до чоловічого роду поза залежністю від віку», тобто використовується по відношенню до чоловіка будь-якого віку. У словниках підкреслюється, що використання *varón* набагато вужче у порівнянні з *hombre* та воно використовується у тому випадку, коли є потреба підкреслити належність до чоловічої статі, протиставляючи його жіночій, наприклад, у магазині: «*para varones*» - «товари для чоловіків». Слово *varón* використовується також по відношенню до чоловіка у «високому розумінні»: як до чоловіка, який володіє якимись позитивними якостями, або, наприклад, у сполученні з прикметником: *santo varón* – «найдобрішої души людина». *Varón* використовується також для позначення дитини чоловічої статі, виділяючи її таким чином та апелюючи до публічної мужності: *tiene dos hijos: un varón y una hembra* – «в нього двоє дітей: син та донька». Слово *hembra* має значення «самка» й достатньо нейтральне у порівнянні з використаним «у високому смислі» *varón*. Утворене від іменника *varón* прикметник *varonil* використовується переважно схвально, називаючи «істинно чоловіче, гідне справжнього чоловіка» [Diccionario compacto 1996, с. 720].

Використання слова *macho* досить неоднозначне в іспанській культурі. На думку багатьох дослідників, є значні розходження у семантиці цього слова в Іспанії та в країнах Латинської Америки. Останнім часом слова *macho* («мачо», а також його похідні у російській мові «мачистський», «мачизм») стали доволі широко використовуватися не тільки в іспаномовних країнах. Будучи запозиченнями, в інших мовах вони продовжують позначати ті чи інші риси, властиві саме іспанському «мачизмі».

Л.Г. Котовська та Л.В. Шалигіна у статті «Феномен мачизму» відзначають, що тривалий час слово «*macho*» самі латиноамериканці сприймали як сленгове, містко й звучно виражають цілу гаму емоцій по відношенню до справжнього чоловіка [Котовская 2004, с. 58]. З 1732 р., коли «*macho*» визначалося як «надмірна сила й твердість чоловіка», це слово притирпіло ряд семантичних модифікацій, які призвели до найрізноманітніших його інтерпретацій представниками іспаномовних країн. Наведемо деякі сучасні дефініції слова *macho*: 1) «тварина чоловічої статі, самець»; 2) «мул»; 3) «неосвічений мужик»; 4) прикметники «сильний, життєстійкий, активний, напористий, експресивний»; 5) прикм. «сміливий, відважний, рішучий» [Academia Española 2002, с. 585].

До вищеназваних значень слова *macho* можна додати наступні: 1) прикм. «той що має характерні риси, кі традиційно розглядаються як риси маскулінності (сила, хорообрість, стійкість та ін)», наприклад: *eso de torear le hace sentirse más macho, es muy macho y muy valiente* – «участь у кориді дозволяє йому почувати себе *хоробрим*», «він дуже *хоробрим* та сміливий»; 2) «сильний, стійкий, дужий», наприклад: *pele macho* – «жостке волосся», *vino macho* - «міцне вино»; 3) «великий та тяжкий молоток, кий використовує коваль» [Diccionario compacto 1996, с. 534].

Словник латиноамериканізмів, окрім вказаних значень, дає такі визначення слову *macho*: 1) прикм. «активний (енергійний) чоловік; діловий чоловік», наприклад: *a macho y martillo* – «впевнено, авторитетно, переконано»; *parar el macho* – «присадити, поставити на місце кого-небудь»; 2) прикм. «нерозумний, тупий, тупоумний» (розм.) [Фирсова 2004, с. 654].

Не залишається сумнівів, що значення слова «*macho*» є часто переносним, непрямим. Л.Г. Котовська, на наш погляд, достатньо точно передає суть переносного значення слова *macho*: «Це фігура мовлення, що означає потенційну здатність до дії, та що має на меті неодмінне отримання кінцевого результату. Називаючи так чоловіка, латиноамериканці за звичай хочуть сказати, що в ньому

відчувається життєтворна енергія сильного самця, переможця, здатного подолати супротивника у боротьбі за владу над стаєю» [Котовская 2004, с. 59].

Відношення мовця до чоловіка, якого називають *macho*, варіюються у різних культурах від край негативно – «приниження, зневага» (*macho de cabrío* – «козел, собака») – край позитивного – «повага, захоплення чоловічими якостями» (*hombre muy viril* – «справжній чоловік, орел, герой») [Садикова 1998, с. 396].

У зв'язку з великою кількістю конотацій використання слова *macho* залежить від того, яку життєву позицію займає сам мовець, а також від того, як прийнято інтерпретувати мачизм у його найближчому оточенні [Котовская 2004, с. 59]. Там, де мачизм люто критикується представниками феміністського руху, чоловіка називають «мачо», коли хочуть підкреслити його неосвіченість, грубість манер, нічим не завуальовану сексуальність. І, навпаки, там, де ще є сильними традиції патріархального образу життя, промовляють поважливо: «Він – справжній мачо».

Таким чином, розглянувши ряд лексичних одиниць, що представляють собою «входи» у концепт «чоловік» в іспанській мові, а також похідні цих лексем та різні варіанти вживання, можна виділити наступні риси, притаманні «чоловічому» у культурі країн, де говорять іспанською мовою, та зробити наступні **висновки**: по-перше, у лексичному фонді іспанської мови чоловіче начало представлено достатньо багатим синонімічним рядом номінацій чоловіка (*hombre, varón, macho, caballero...*); наявністю позитивних конотацій у словосполученнях з *hombre, varón* (*hombre bueno, santo varón* та ін.); По-друге, образ мужності, що історично передається словами *hombre, varón, macho* зберігся до теперішнього часу: поруч з різноманітними варіантами сучасного слововживання *hombre, varón, macho, caballero* в них частково зберіглося етимологічне значення слова, що апелює до тих чи інших позитивних чоловічих якостей (гідність, честь, сила, відвага та ін.). По-третє, слово *macho* створило термін «мачизм», з яким пов'язані такі чоловічі якості, як загострене почуття власної гідності, лідерство, прагнення до завойовування поваги в очах суспільства (*todo un hombre, hombre de pelo en pecho* та ін.). Крім того, можна виділити такі негативні риси іспанської маскуліності як культ сили, агресивність, відношення до жінки як до власності, нехтування смерті, культ сексуальності чоловіка, які, безперечно, також знаходять своє яскраве відображення у лексичному фонді іспанської мови та представляють собою цікавий матеріал для подальшого дослідження.

Література

Архангельская А. Красавец-мужчина в чешской языковой картине мира // Когнитивные, культурологические и контрастные аспекты лингвистики. – М. – 2001. – № 4. – С. 45-56. Аскольдов С.А. Концепт и слово // Русская словесность: Антология / Под ред. В.Н. Нерознака. – М.: Academia, 1997. – № 8. – С. 267-280. Большой русско-испанский словарь / Под ред. проф. Г.Я. Туровера. – М.: Русский язык-Медиа, 2004. – 832 с. Григорьев А.А. Концепт и его лингвокультурологические составляющие // Вопросы филологии. – 2006. – № 3. – С. 64-65. Дэвид Д. Гилмор Становление мужественности: культурные концепты маскулинности / Пер. с англ. – М.: РОССПЭН, 2005. – 264с. Испано-русский словарь современного употребления / Под ред. А.В. Садикова. – М.: Русский язык, 1998. – 896с. Испано-русский словарь: Латинская Америка / Под ред. Н.М. Фирсовой. – М.: Русский язык медиа, 2004. – 1154с. Кирилина А.В. Мужественность и женственность как культурные концепты // Методологические проблемы когнитивной лингвистики/Под ред. И.А. Стернина. – Воронеж: Воронежский государственный университет, 2001. – № 6. – С.147-149. Котовская Л.Г., Шалыгина Н.В. Феномен мачизма // Мужской сборник: Мужское в традиционном и современном обществе. – М.: Лабиринт, 2004. – Вып. 2. – 264с. Лосев А.Ф. Бытие. Имя. Космос. – М.: Мысль, 1993. – 342с. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 456с. Раевская М.М. Испанское языковое сознание Золотого века (XVI – XVII вв.). – М.: КомКнига, 2007. – 304с. Степанов Ю.С. Язык и метод. К современной философии языка. – М.: Языки русской культуры, 1998. – 784с. Academia Española. Diccionario de la lengua española. – Madrid: Espasa, 2002. – 985p. Diccionario compacto de la lengua española. – Barcelona: Larousse Planeta, 1996. – 834p.

ПОЗДНЯКОВ Д.О.

(Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова)

ОБРАЗНАЯ СХЕМА ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА КАК КОМПОНЕНТ КОГНИТИВНОЙ СТРУКТУРЫ КОНЦЕПТА INSANITY

У статті розглядається концептуалізація феномену INSANITY на базі образної схеми РУХ ТРАЕКТОРУ. У ході дослідження було використано семантичний та когнітивний аналіз мовних одиниць, які вербалізують концепт INSANITY. Це дало змогу пояснити когнітивне підґрунтя існування та функціонування схеми РУХ ТРАЕКТОРУ як засобу концептуалізації INSANITY.

Ключові слова: образна схема, траектор, база, профіль, концептуальна метафора, концепт, концептуалізація.

Поздняков Д.А. Образная схема ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА как компонент когнитивной структуры концепта INSANITY. В статье рассматривается концептуализация феномена INSANITY на базе образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА. В ходе исследования применялся семантический и когнитивный анализ языковых единиц, которые вербализуют концепт INSANITY. Это позволило объяснить когнитивное основание для существования и функционирования образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА как способа концептуализации INSANITY.

Ключевые слова: образная схема, траектор, база, профиль, концептуальная метафора, концепт, концептуализация.